

Розвиток видавничої діяльності наукової бібліотеки в системі соціальних комунікацій

Сучасна бібліотека відіграє важливу роль у формуванні інформаційного аспекту соціального комунікування

- У сучасній системі соціальних комунікацій у ХХІ ст. відбувається активний пошук нових моделей розвитку бібліотеки як соціально-комунікаційної структури, зокрема розроблено концептуальні положення розвитку наукової бібліотеки, запропоновано системно-функціональну модель бібліотеки, що інтегрує взаємовплив бібліотечних функцій, структури, технологій. Будучи одним із провідних виробників і постачальників інформаційних послуг, наукова бібліотека активніше розвиває власну видавничу діяльність, яка є складовою частиною соціальних комунікацій. Певним аспектам видавничої діяльності та соціальних комунікацій присвячено наукові праці В. Горового, Г. Почепцова, І. Давидової, Г. Ковальчук, Г. Швецової-Водки, В. Різуна, М. Слободяника та інших науковців.
- Однак попри те, що видавнича діяльність наукової бібліотеки становить значний інтерес для сучасної науки, оскільки основою статей, монографій, доповідей на конференціях є матеріали науково-дослідних розробок, це питання залишається недостатньо дослідженим у вітчизняному бібліотекознавстві.

Видавнича діяльність є одним з компонентів наукової роботи бібліотечної установи

- Видавнича діяльність наукових бібліотек відіграє особливу роль у інформаційному житті сучасного наукового суспільства, адже суб'єкти видавничої справи – наукові академічні й освітні установи – є виробниками та поширювачами видавничої продукції, що відбиває науковий доробок науковців України.
- Останнім часом активно розвивають видавничу діяльність бібліотечні установи Національної академії наук України (НАН України) та бібліотеки вищих навчальних закладів України (ВНЗ). Науково-видавнича діяльність бібліотечних установ характеризується сьогодні широким тематичним діапазоном друкованої продукції, а також електронних видань.

Наукові бібліотеки вищих навчальних закладів України – це інформаційна основа освітнього й науково-дослідного процесів

- У галузі формування науковою бібліотекою ВНЗ нової інформаційно-технологічної інфраструктури науки найважливішим напрямом діяльності є перенесення науково-видавничої діяльності вишу до сфери власної відповідальності бібліотеки; поширення бібліотечних процесів на масиви первинних наукових даних та результатів науково-дослідної діяльності вчених вишу, організація сайтів періодичних видань та інтеграція їх у наукометричні бази.
- Наукова бібліотека вишу реалізує видавничу діяльність у напрямках підтримки інфраструктури публікацій випусків періодичних видань; підтримки публікацій нових серійних видань; паралельно з новими виданнями ведеться робота з оцифрування й публікації архівних випусків видань.

Випуск видавничої продукції є одним з основних статутних завдань Національної академії наук України

- Наукові бібліотеки України представлені потужною бібліотечною мережею Національної академії наук України (НАН України), яка включає два науково-методичні центри – Національну бібліотеку України ім. В. І. Вернадського (НБУВ) і Львівську національну наукову бібліотеку України ім. В. Стефаника (ЛННБ) та 103 бібліотеки академічних установ.
- Основним напрямом видавничої діяльності наукових бібліотек НАН України є підготовка й видання праць, що узагальнюють найважливіші результати фундаментальних і прикладних досліджень.

Трансформація видавничої діяльності відбувається в умовах інтенсивного розвитку інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій

- Бібліотечні установи стали реально відчувати стрімке зростання електронних ресурсів. Вони використовують нові комп'ютерні технології для власної видавничої діяльності. Виходять друком та в електронному вигляді фундаментальні наукові праці, збірники документів і матеріалів, бібліографічні, довідкові, науково-інформаційні видання, науково-методичні видання, автореферати дисертацій, журнали. Сьогодні наукові бібліотеки є творцями наукових електронних ресурсів в Інтернеті, здійснюють профільну навігацію в мережі, займаються видавничою діяльністю. Їх ресурси, видання затребувані широким колом дистантних користувачів.
- Прогресивні перетворення, що нині відбуваються у видавничій галузі, є необхідними, обумовленими об'єктивними процесами подальшої комп'ютеризації редакційно-видавничого процесу як важливої складової видавничої діяльності наукових бібліотек.

Видавнича діяльність наукових бібліотек зазнала значних еволюційних трансформацій

- Вектор її розвитку спрямований на перехід від традиційної парадигми обслуговування, заснованої на представленні видань на друкованих носіях, що вимагає від бібліотек вибору нових комунікаційних моделей, створення сучасної концепції діяльності з розвитку інформаційного наукового середовища.
- Інформатизація вимагає нових підходів до видавничої діяльності наукових бібліотек. Сьогодні це – не тільки видання друкованої продукції, а й розширення культурного інформаційного простору за рахунок створення електронних видань. Досвід наукових бібліотек НАН України та вищих навчальних закладів показує, що вектор їх видавничої діяльності спрямований на подальший розвиток видавничих процесів, впровадження сучасних інформаційних технологій, поліпшення якості наукових видань.

Перспективи розвитку видавничої діяльності наукової бібліотеки

- Сучасна видавнича система зазнає помітної трансформації, створюються умови для представлення наукових видань у міжнародних наукометричних базах, популяризації наукових досліджень.
- Важливе значення для визначення ролі й місця видавничої діяльності бібліотек у системі соціальних комунікацій матиме розширення зони наукового аналізу виробництва та використання видавничої продукції як комунікаційного механізму, її входження в міжнародний науковий простір, підвищення рейтингу як видавничих продуктів, так і наукових бібліотечних установ у цілому.

▶ Дякую за увагу!

Виконала: Дубас Т. П.